

RAQAMLI TA'LIM SHAROITIDA OLIY TA'LIM TASHKILOTI AKADEMIK IMIDJINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK USULLARI

Yo'ldosheva Gulhayyo Valiqulovna

Navoiy davlat universiteti tadqiqotchisi

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.23062735>

Annotatsiya: Mazkur tezisdan raqamli ta'lim sharoitida oliy ta'lim tashkiloti akademik imidjini rivojlantirishning pedagogik usullari tahlil qilingan. Akademik imidj ta'lim sifatini, ilmiy salohiyat, professor-o'qituvchilarning kasbiy kompetentligi, talabalar bilan pedagogik hamkorlik, raqamli kommunikatsiya va ta'lim tashkilotining ochiqqligi bilan bog'liq kompleks pedagogik hodisa sifatida yoritilgan. Shuningdek, akademik imidjni rivojlantirishda muammoli ta'lim, loyiha metodi, hamkorlikda o'qitish, refleksiv, kommunikativ, mentorlik va raqamli pedagogik usullardan foydalanish imkoniyatlari ochib berilgan.

Kalit so'zlar: raqamli ta'lim, akademik imidj, oliy ta'lim, pedagogik usul, raqamli kompetensiya, pedagogik kommunikatsiya, imidj, ta'lim sifatini, mentorlik, refleksiya.

Abstract: This thesis analyzes pedagogical methods for developing the academic image of a higher education institution in the context of digital education. Academic image is presented as a complex pedagogical phenomenon associated with the quality of education, scientific potential, professional competence of academic staff, pedagogical interaction with students, digital communication, and the openness of the educational institution. The thesis also explores the potential of problem-based learning, the project method, collaborative learning, reflective, communicative, mentoring, and digital pedagogical methods for developing academic image.

Keywords: digital education, academic image, higher education, pedagogical method, digital competence, pedagogical communication, image, education quality, mentoring, reflection

Аннотация: В тезисе анализируются педагогические методы развития академического имиджа организации высшего образования в условиях цифрового обучения. Академический имидж рассматривается как комплексное педагогическое явление, связанное с качеством образования, научным потенциалом, профессиональной компетентностью профессорско-преподавательского состава, педагогическим взаимодействием со студентами, цифровой коммуникацией и открытостью образовательной организации. Также раскрываются возможности использования проблемного обучения, проектного метода, обучения в сотрудничестве, рефлексивных, коммуникативных, наставнических и цифровых педагогических методов в развитии академического имиджа.

Ключевые слова: цифровое обучение, академический имидж, высшее образование, педагогический метод, цифровая компетентность, педагогическая коммуникация, имидж, качество образования, наставничество, рефлексия.

Raqamli transformatsiya jarayonida oliy ta'lim tashkilotining jamiyatdagi qiyofasi an'anaviy akademik faoliyat bilan bir qatorda uning raqamli makondagi faoliyati orqali ham shakllanmoqda. Bugungi talaba oliy ta'lim tashkiloti haqida nafaqat auditoriyadagi ta'lim jarayoni, balki uning rasmiy veb-sayti, elektron ta'lim platformalari, ijtimoiy tarmoqlardagi faoliyati, professor-o'qituvchilarning raqamli kompetensiyasi va ta'lim xizmatlarining ochiqligi orqali ham tasavvur hosil qiladi.

Shu sababli oliy ta'lim tashkiloti akademik imidjini rivojlantirish masalasi faqat marketing yoki jamoatchilik bilan aloqalar vazifasi sifatida emas, balki **pedagogik jarayon sifati va ta'lim subyektlarining o'zaro munosabatlari bilan bog'liq pedagogik muammo** sifatida qaralishi lozim.

Akademik imidj — oliy ta'lim tashkilotining talabalar, professor-o'qituvchilar, bitiruvchilar, ish beruvchilar va keng jamoatchilik ongida shakllangan ta'limiy, ilmiy va kasbiy qiyofasidir.

Raqamli ta'lim sharoitida ushbu qiyofaning shakllanishiga quyidagi omillar bevosita ta'sir ko'rsatadi:

- ta'lim jarayonining sifati va samaradorligi;
- professor-o'qituvchilarning kasbiy va raqamli kompetensiyasi;
- talaba shaxsiga yo'naltirilgan pedagogik yondashuv;
- ilmiy-tadqiqot va innovatsion faoliyat;
- raqamli ta'lim resurslarining sifati;
- oliy ta'lim tashkilotining axborot-kommunikatsiya faoliyati;
- akademik ochiqlik va shaffoflik;
- talabalar va boshqa manfaatdor tomonlarning ta'limiy tajribasi.

Demak, akademik imidjni rivojlantirishning eng muhim sharti — uning tashqi ko'rinishini sun'iy ravishda shakllantirish emas, balki **ijobiy akademik tajribani yaratish va uni raqamli muhitda to'g'ri namoyon etishdan** iborat.

Akademik imidjni rivojlantirishning pedagogik usullari

1. Muammoli ta'lim usuli

Muammoli ta'lim talabalarning mustaqil fikrlashi, tahliliy yondashuvi va muammoni hal qilish kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Raqamli muhitda muammoli vaziyatlar virtual seminarlar, interaktiv topshiriqlar, keyslar va onlayn munozaralar orqali tashkil etilishi mumkin. Bunday ta'lim usuli natijasida talaba oliy ta'lim tashkilotini faqat bilim beruvchi muassasa emas, balki **mustaqil fikrlash va innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlovchi akademik muhit** sifatida qabul qiladi.

2. Loyiha metodi

Loyiha metodi akademik imidjni rivojlantirishda muhim pedagogik vositalardan biridir. Talabalarni real muammolarni hal qilishga yo'naltirilgan

individual va jamoaviy loyihalarga jalb qilish orqali ta'lim, ilm-fan va amaliyot o'rtasidagi bog'liqlik kuchayadi. Raqamli ta'lim sharoitida loyiha natijalarini elektron portfolio, raqamli taqdimot, videoprezentatsiya, virtual ko'rgazma yoki elektron ilmiy konferensiya shaklida namoyish etish mumkin. Bu esa oliy ta'lim tashkilotining innovatsion va talabaga yo'naltirilgan akademik muhit sifatidagi qiyofasini rivojlantiradi.

3. Hamkorlikda o'qitish usuli

Akademik imidjning muhim tarkibiy qismlaridan biri — ta'lim subyektlari o'rtasidagi sog'lom pedagogik munosabatdir. Shu sababli professor-o'qituvchi va talaba o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytiruvchi metodlardan foydalanish muhim. Jamoaviy topshiriqlar, kichik guruhlarda ishlash, tengdoshlar bilan o'qitish, debat va munozaralar talabalarining ta'lim jarayonidagi faolligini oshiradi. Raqamli muhitda bunday hamkorlik videokonferensiya, forum, virtual guruhlar va kollaborativ elektron hujjatlar orqali tashkil etilishi mumkin.

4. Refleksiv usul

Akademik imidjni rivojlantirishda refleksiya alohida ahamiyatga ega. Talaba va professor-o'qituvchining o'z faoliyatini tahlil qilishi ta'lim sifatini doimiy takomillashtirish imkonini beradi.

5. Mentorlik va tutorlik usuli

Raqamli ta'lim sharoitida talabaning individual ta'limiy ehtiyojlarini hisobga olish akademik imidjning muhim ko'rsatkichlaridan biridir. Mentorlik orqali talabalarga o'quv, ilmiy va kasbiy rivojlanish bo'yicha individual tavsiyalar beriladi. Mentor talabaning akademik rivojlanishini kuzatadi, qiyinchiliklarini aniqlaydi va tegishli pedagogik yordam ko'rsatadi. Bunday yondashuv oliy ta'lim tashkilotida **"talaba — markaziy ta'lim subyekti"** tamoyilini amaliy jihatdan ta'minlashga yordam beradi.

6. Raqamli pedagogik kommunikatsiya usuli

Oliy ta'lim tashkilotining akademik imidji ko'p jihatdan professor-o'qituvchilarning talabalar bilan raqamli kommunikatsiyasiga bog'liq.

7. Elektron portfolio usuli

Elektron portfolio talaba va professor-o'qituvchining akademik va kasbiy yutuqlarini tizimli ravishda namoyish etish imkonini beradi.

8. Gamifikatsiya usuli

Raqamli ta'limda gamifikatsiya elementlaridan foydalanish talabalarning ta'lim jarayonidagi motivatsiyasi va faolligini oshirishga xizmat qilishi mumkin.

Akademik imidjni rivojlantirishning pedagogik modeli

Raqamli ta'lim sharoitida akademik imidjni rivojlantirish jarayonini quyidagi ketma-ketlik asosida tashkil etish mumkin:

Diagnostika → rejalashtirish → pedagogik ta'sir → raqamli kommunikatsiya → monitoring → refleksiya → korreksiya → qayta diagnostika.

Ushbu modelda dastlab oliy ta'lim tashkilotining mavjud akademik imidji tashxislanadi. Keyingi bosqichda aniqlangan muammolarga muvofiq pedagogik maqsadlar belgilanadi va tegishli usullar tanlanadi.

Pedagogik ta'sir bosqichida muammoli ta'lim, loyiha, hamkorlik, mentorlik, refleksiya va raqamli kommunikatsiya usullaridan kompleks foydalaniladi. Monitoring orqali o'zgarishlar kuzatiladi. Yakuniy refleksiya va qayta diagnostika esa qo'llanilgan usullarning samaradorligini aniqlash imkonini beradi.

Raqamli ta'lim sharoitida oliy ta'lim tashkiloti akademik imidjini rivojlantirish ko'p qirrali pedagogik jarayon bo'lib, u ta'lim sifati, professor-o'qituvchilarning kasbiy faoliyati, talabalar bilan hamkorlik, ilmiy-tadqiqot faoliyati va raqamli kommunikatsiyaning o'zaro uyg'unligiga asoslanadi. Akademik imidjni rivojlantirishda **muammoli ta'lim, loyiha metodi, hamkorlikda o'qitish, refleksiv yondashuv, mentorlik, elektron portfolio, gamifikatsiya va raqamli pedagogik**

kommunikatsiya kabi usullardan kompleks foydalanish maqsadga muvofiq. Bunda asosiy e'tibor oliy ta'lim tashkilotining tashqi ko'rinishini sun'iy ravishda ijobiylashtirishga emas, balki **real ta'lim sifati va ijobiy akademik tajribani yaratishga** qaratilishi kerak. Chunki barqaror akademik imidj, avvalo, ta'lim oluvchilarning real tajribasi, professor-o'qituvchilarning kasbiy mahorati, ilmiy salohiyat va raqamli ta'lim muhitining sifatiga tayanadi.

Shunday qilib, raqamli ta'lim sharoitida akademik imidjni rivojlantirishning pedagogik mexanizmi "**sifatli ta'lim → ijobiy akademik tajriba → samarali raqamli kommunikatsiya → ishonch → barqaror akademik imidj**" izchilligiga asoslanishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.UNESCO. Quality assurance in higher education. UNESCO, 2026.
- 2.Putting digital transformation at the heart of HE systems. 2023, updated 2025.
- 3.UNESCO IITE. Analytical Report "Trends in Digital Learning Platforms". 2025.
- 4.UNESCO IESALC. Higher Education Global Trends Report: Towards inclusive, equitable and quality higher education in an internationally mobile landscape. 2026.
- 5.Reflecting university image in the era of digitalization. Social Sciences & Humanities *Open*, Volume 13, 2026, Article 102350. DOI
- 6.Yilmaz M.K., Senu S.E., Zehir M. va boshqalar. A framework for assessing digital maturity at higher education institutions. Discover Education, 2026.